

Подобар квалитет на почвата
Подобар квалитет на водата

Заштита на биодиверзитет
Поголем генетски диверзитет

Традиционални предели
Заштитени живеалишта

АГРО ЕКОЛОШКИ МЕРКИ

ПРЕДИЗВИК ЗА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ

зачувај ја ТРАДИЦИЈАТА, инвестирај во ИДНИНАТА



Проектот е финансиран
од Европската Унија



Министерство за земјоделство,
шумарство и водостопанство

Агроеколошки мерки, што е тоа?

Агроеколошките мерки се политика за поттикнување на земјоделската дејност полезна за животната средина и руралните предели. Таа е насочена кон промоција на земјоделските производни практики за одржлива употреба на земјоделското земјиште, заштита и унапредување на животната средина и руралните предели, со цел зачувување на растителната и животинската разновидност и унапредување на почвата, водата и воздухот.

Агроеколошките мерки обезбедуваат финансиска поддршка за земјоделците како надополнување на приходот за спроведување на агроеколошките обврски, односно еколошки начин на обработка, наводнување, ѓубрење, заштита на растенијата и биодиверзитетот, враќање на традиционалното земјоделство итн.

Агроеколошките мерки се спроведуваат на национално, регионално или локално ниво. Можат да бидат различни, во зависност од природните карактеристики на регионот и специфичноста на почвено-климатските услови. Тие се алатка за постигнување на целите за заштита на животната средина. Иако агроеколошките мерки се различни, секоја мерка ги содржи општите цели како зачувување на животната средина и природните карактеристики.

Основни принципи на агроколошките мерки

Агроколошките мерки се засноваат на неколку основни принципи за заштита и унапредување на животната средина при обработка на земјиште и одгледување на добиток:

- Агроекологијата е стратегија за спроведување на политика за заштита и унапредување на животната средина на земјоделското стопанство. Во таа насока, политиката на државно ниво утврдува каде и како таа се спроведува, со цел да се задоволат различните потреби за заштита на животната средина;
- Агроколошките плаќања им се доделуваат на земјоделските стопанства чии носители на доброволна основа, потпишале договор за спроведување на повисоки еколошки стандарди на земјоделското стопанство за период од пет години;
- Агроколошките плаќања претставуваат начин на изедначување на профитабилноста на агроколошкото земјоделско производство во споредба со конвенционалното. При пресметка на висината на агроколошките плаќања се земаат предвид висината на загубените приходи и финансиската мотивација на земјоделецот за спроведување на агроколошките мерки;
- Агроколошките плаќања им се доделуваат на земјоделските стопанства чии носители ги надминуваат основните (минимални) стандарди (принципите на добра земјоделска и хигиенска практика) на целото земјоделско стопанство за период од пет години.

4

Обврски за земјоделците

Земјоделците за да можат да ги користат финансиските средства, треба да:

- Ги почитуваат задолжителните, минимални (основни) стандарди кои ги претставуваат националните стандарди и се однесуваат на заштита на ерозијата на почвата, органската материја во почвата, структурата на почвата, минималното ниво на одржување, заштитата на биолошката разновидност, задржувањето на пределските карактеристики во руралните подрачја како и заштитата и управување на водите;
- Се согласат дека ќе ја спроведуваат мерката во период од 5 години, почнувајќи од годината кога се пријавиле;
- Да поднесат барање за финансиска исплата секоја година, за целото времетраење на договорот;
- Задолжително да присуствуваат на обуки (најмалку 4 часа годишно) за целото времетраење на договорот.

Активностите кои земјоделците треба да ги спроведат се разликуваат за секоја мерка, во зависност од типот на земјоделското земјиште и земјоделските култури, традиционалните земјоделски практики, заштитата на пределската разновидност, биодиверзитетот и еколошките приоритети.

5

За да може земјоделецот да поднесе барање за која било од мерките, мора да ги исполнува следниве задолжителни услови:

- Да биде регистриран во Единствениот регистар на земјоделски стопанства со сите производни капацитети;
- Минималната дозволена вкупна површина е 0,3 ха, (со парцели кои не се помали од 0,1 ха);
- Сите домашни животни мора да се обележани и евидентирани во Регистарот за идентификација и регистрација на домашни животни;
- Да изготви агроколошка план за земјоделските активности на земјоделското стопанство, во согласност со обврските дефинирани во договорот за финансиска поддршка;
- Да води задолжителна (работна) евиденција за сите земјоделски активности извршени на земјоделското стопанство за цело времетраење на договорот;
- Може да поднесе барање за една или повеќе агроколошки мерки, но не смее да ги комбинира на иста парцела.

Кој може да користи агроколошка финансиска поддршка

Корисници на агроколошка финансиска поддршка можат да бидат сите земјоделски стопанства (**физички и правни лица**), регистрирани во Единствениот регистар на земјоделски стопанства, во согласност со Законот за земјоделство и рурален развој.

Физички лица

Семејни земјоделски стопанства, регистрирани во Единствениот регистар на земјоделски стопанства.

Правни лица

Трговски друштва во приватна сопственост, кои се занимаваат со земјоделство како примарна економска дејност.

Задруги чија примарна економска дејност е земјоделството.

Планирање и евидентирање на агроколошки обврски

Агроколошки план

Секој барател на агроколошки мерки во првата година има обврска, заедно со единственото барање, да приложи и агроколошки план. Планот треба да нуди решенија за сите мерки кои ќе се спроведуваат на земјоделското стопанство. Во изготвувањето на истиот, земјоделецот може да користи помош од советодавните служби.

Работна евиденција на земјоделското стопанство

Водење на работна евиденција на земјоделското стопанство е задолжителна за сите корисници кои се вклучени во спроведувањето на агроколошките мерки.

Земјоделецот е обврзан да ја чува работната евиденција како доказ за спроведување на преземените обврски, најмалку 5 години по истекот на договорот.

Евиденцијата на земјоделското стопанство треба да ги содржи сите информации за земјоделските активности, како на пример: косидба, орање, заштита на растенијата, ѓубрење итн.

Спроведување на агроколошки мерки

Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој е одговорна за спроведување на мерките во согласност со националните програми за земјоделство и рурален развој и ИПАРД програмата 2007-2013. Агенцијата врши: прием на барања, евидентирање, административна контрола, контрола на самото место и одобрување на плаќања за агроколошките мерки.

Барателите за агроколошки мерки доброволно потпишуваат 5-годишен договор и секоја година доставуваат барање до Агенцијата. Начинот на поднесување на барањата за учество во агроколошките мерки, како и критериумите за секоја мерка, ќе бидат опишани во подзаконски акт со кој ќе се регулираат агроколошките плаќања на годишна основа.

Неисполнувањето на агроколошките обврски повлекува соодветни санкции, па дури и исклучување од агроколошката програма.

Користењето на агроколошките мерки е врз доброволна основа.

Примери на агроеколошки мерки спроведени во Европската Унија

- Органско земјоделство;
- Зачувување на локалните загрозени раси и видови;
- Одржливи методи на земјоделско стопанисување, на пример:
 - Намалување на користењето и планираната употреба на ѓубре;
 - Намалување на користењето и подобро управување со производите за заштита на растенијата;
 - Воведување на плодоред (ротација на култури).
- Создавање, зачувување на пределските/еколошки карактеристики (на пример: природни граници-меѓи, заштитни зони, ветрозаштитни појаси);
- Одржливо управување со наводнуваните површини и/или стапките на наводнување;
- Активности за зачувување на почвата (на пример: техники на обработување за да се спречи ерозија на почвата, зелена покривка, покривка од слама и шталско ѓубре);
- Активност за зачувување на природните живеалишта на животните значајни за биодиверзитетот (на пример: оставање на зимски стрништа, адаптирање на периодите за косење);
- Одржување на пределските карактеристики (на пример: камени сидови, тераси, меѓи);
- Зачувување на пасишта (на пример: ограничување на стапката на густина на животните според капацитетите) и создавање на пасишта (вклучително и конверзија на обработливо земјиште во пасиште);
- Заштита на биодиверзитетот (на пример: живеалишта со висока вредност, заштита на птици).

Агроеколошките мерки во Европската Унија - успешна приказна

Европската Унија ја поддржува заштитата на животната средина и ги применува агроеколошките мерки од 1992 година. Тие се лесно применливи во земјоделското стопанисување и овозможуваат заштита на животната средина на национално, регионално или локално ниво. Имајќи предвид дека овие мерки се моќен инструмент за постигнување на еколошките цели Европската Унија во финансискиот периодот 2007-2013 година ги обврза земјите-членки да издвојат најмалку 25% од буџетот за рурален развој за агроеколошки мерки. Истата финансиска рамка се предвидува и за наредниот финансиски период 2014-2020 година.

Каде може да добиете повеќе информации?

Во локалните канцеларии на
Агенцијата за поддршка на развојот на земјоделството (АПРЗ)

На веб страниците:

www.mzsv.gov.mk
www.ipardpa.gov.mk
www.agencija.gov.mk



PROJEKT

Проектот го спроведува ADT

Развој и спроведување
на агроеколошки мерки

Оваа публикација е издадена со помош од Европската Унија. Содржината на публикацијата е одговорност единствено и само на ADT project GmbH заедно со LWK, GZC и GISS и не може да се смета дека ги одразува ставовите на Европската Унија.